

Op 5 april sloegen Coördinatie Zenne (werkgroep van Grenzeloze Schelde), Inter-Environnement Bruxelles en BRAL, de handen in elkaar voor de organisatie van een info- en ontmoetingsdag rond het kanaal. De hamvraag waar deze dag een antwoord moest op bieden was 'Hoe het kanaal beter integreren in de stad?'

Om deze vraag te beantwoorden, werd een gevarieerd publiek uitgenodigd voor een boottocht vanuit Vilvoorde om zo via Brussel en Molenbeek naar Anderlecht te varen. Inpikkend op het landschap langsheen de vaarweg presenteerden de gastsprekers de verschillende aspecten van het kanaal, met bijzondere aandacht voor de troeven en bedreigingen voor de integratie van deze waterweg in de stad. Walter Roggeman, moderator van de dag en voorzitter van Natuurpunt, zorgde ervoor dat de verschillende toelichtingen elkaar de hele dag door vlekkeloos opvolgden.

Even een terugblik.

► Aan boord van de 'Blauwe Reiger'

Watersite: een goed voorbeeld van integratie

Alvorens in te schepen op de 'Blauwe Reiger', die ter beschikking werd gesteld door W&Z, wordt het gezelschap eerst nog uitgenodigd door Rik Platteau voor een bezoek aan de Watersite te Vilvoorde. Gezien de terugval van de zware industrie werden de terreinen er opengesteld voor andere activiteiten. Het project Watersite wenst de situatie op een geïntegreerde wijze aan te pakken om de troeven van het gebied te bewaren en te versterken: via Watersite keert Vilvoorde het aangezicht naar het water.

► Rik Platteau ontvangt ons in Watersite

Industrie en kanaal: een link die hersteld moet worden

Op weg naar Grimbergen stellen Johan Laurent en Bruno Verwimp van Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Zeekanaal hun organisatie voor. Volgens hen is de grootste uitdaging voor de gemeenten en de afdeling Zeekanaal het opnieuw economisch rendabel maken van het kanaal waarbij stadsontwikkeling, natuur, toerisme en recreatie parallel moeten ontwikkeld worden. Op dit ogenblik loopt er een project dat de industrie moet aanmoedigen om de waterweg te gebruiken.

Toerisme, recreatie en industrie: gaat dit samen?

Is de industrialisatie van het kanaal noodzakelijk in strijd met zijn toeristische functies? Waarom geen link creëren tussen de waterweg en de industrie op één oever en tussen de waterweg en de recreatieve sector op de andere oever? André Vrydagh, directeur van het BITC (Brussel Internationaal - Toerisme & Congres) is van mening dat boottochten een markt in volle expansie vormen. Er zijn ideeën te over om deze mogelijkheid zoveel mogelijk te exploiteren: oprichting van onthaalpunten, verbeterde toegang tot de autocars, toegang voor de voetgangers tot het stadscentrum, fietsverhuur, enz.

► Boottochten op het kanaal

Fietsen langs het kanaal

Frederik Depoortere, fietsmanager van het Brussels Gewest bij het Bestuur Uitrusting en Vervoer (BUV), stelt de nieuwe fietsroute voor die langs de linkeroever van het kanaal zal worden getrokken. Er blijven echter enkele problemen op de kruispunten waar de fietsers met druk verkeer worden geconfronteerd. Zou dit fietspad niet beter onder de brug doorlopen in plaats van erover?

► Ideale ruimte onder de BRYC

Het havengebied in evolutie

Geneviève Origer, Directeur Marketing & Ontwikkeling van de Haven van Brussel, stelt het Masterplan voor. Dit document schetst de langetermijnevolutie van de haven. Mevrouw Origer bespreekt de grote Europese tendensen, met name de samenwerking tussen de kusthavens en de binnenhavens, de opwaardering van de kleine regionale centra en het groeiende belang van de logistieke functies zoals het transport van bouwmaterialen, containers en afval. Het havengebied is eveneens een bron van werkgelegenheid, zoals Ann Goethals, consultant voor de BGDA, dit verwoordt. De algemene tendensen zijn een stijging van de werkgelegenheid in de groothandel, een stabilisatie in de transportsector, een afname in de productiesector en een stijging in de dienstensector. Een ander opvallend feit is dat de kwalificatie-eisen in het havengebied steeds hoger worden (tweetaligheid, polyvalentie, enz.).

► Containerterminal in de Haven van Brussel

Transport via de waterweg, nood aan een inter-regionale samenwerking

Brigitte Grouwels, staatssecretaris bevoegd voor de Haven van Brussel, meent dat het transport langs het water de mobiliteitsproblemen kan verzachten. Zij stelt ons het actieplan 2005-2009 voor, waarvan een van de centrale doelstellingen de ontwikkeling van de ABC-as (Antwerpen-Brussel-Charleroi) is. Jacques Hacourt, directeur Bruggen en Wegen van het MET (Wallonië), bevestigt dat het verkeer op het water in opmars is, en dit in het bijzonder op het Kanaal Charleroi-Brussel. Toch zijn er nog bijkomende stappen vereist, zoals bijvoorbeeld het verhogen van de doorvaart-hoogte van de bruggen die momenteel het containertransport tussen Brussel en Clabecq onmogelijk maakt.

► Goederentransport

Projecten in de Brusselse gemeenten voor een betere integratie

Sarah Montury van de cel planificatie en stedenbouw van de Stad Brussel stelt de verschillende projecten langs het kanaal voor (Turn&Taxis, Heliport, Willebroek) waar men de wijken nieuw leven probeert in te blazen door de herintroductie van een reeks functies, de creatie van links met het kanaal, enz. Dit proces verloopt inderdaad zeer traag, maar ondanks dat zijn er reeds merkwaaardige realisaties... bekijkt u het domein T&T maar eens!

Anderzijds stelt Nicolas Hemeleers, kabinetschef van de Molenbeekse schepen Myriam Hilgers, ons de situatie ter hoogte van het Saincteletteplein voor, waar de ontwikkelingen van de jaren '90 (voornamelijk kantoren) de woningen en het kanaal van elkaar afschermen. Een link tussen het nieuwe en het oude Molenbeek zou welkom zijn. In de gemeente Anderlecht is een terrein van 4,5 ha omgevormd tot publieke tuin om het wandelen te bevorderen en zo het contact met het kanaal te verhogen. Virginie Michel, landschapsarchitecte bij de dienst stedenbouw van de gemeente, toont ons het project op papier.

► Kanaal: binding of scheidingslijn?

Het kanaal als groene lint door de stad

De waterkwaliteit van het kanaal is niet slecht, maar voor Frank Vermoesen, verantwoordelijke van het groene netwerk van het BIM, zijn er op het niveau van de ecologische diversiteit nog inspanningen vereist. Ondanks deze onvolmaaktheden blijft het kanaal ter hoogte van Anderlecht een groene poort naar de stad, die zeker een omweg waard is.

Deze uitwisselings- en ontmoetingsdag heeft ons een meer globale visie op het kanaal en zijn omgeving geboden. Toch is het niet de bedoeling dat het bij deze ene dag blijft. Om het kanaal beter in het stedelijk netwerk te integreren, zullen er nog tal van andere ontmoetingen, onderzoeken, debatten... én beslissingen nodig zijn... iets om niet uit het oog te verliezen dus!